ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Η μείωση της θνησιμότητας είναι ζήτημα στοιχειωδών μέτρων αλλά η έρευνα είναι ασύμφορη για τις φαρμακευτικές εταιρείες.

Της **Αντας Ψαρρά**

Η διεθνής κοινότητα συνεχίζει να αντιδρά χαλαρά με τις φαρμακευτικές εταιρείες να βρίσκουν -ακόμα- οικονομικά μη ελκυστική την πρόκληση για την έρευνα στη θεραπεία και την πρόληψη του Εμπολα. Οταν μάλιστα μόνον η διατροφή, οι συνθήκες υγιεινής και τα στοιχειώδη μέτρα προφύλαξης μπορούν να μειώσουν τον ρυθμό εξάπλωσης αλλά και τη μείωση τη θνησιμότητα από την ασθένεια στις φτωχές χώρες της Αφρικής, τότε η υποκρισία των χωρών που ξοδεύουν δισεκατομμύρια για εξοπλισμούς και ακριβές μεθόδους επαναπροωθήσεων φτωχών προσφύγων, περισσεύει ξανά.

Ο Ζαν-Μαρί Λεπέν δήλωνε χαρακτηριστικά πριν από τις ευρωεκλογές ότι «ο Εμπολα μπορεί να λύσει το πρόβλημα μέσα σε τρεις μήνες», αναφερόμενος στο θέμα της μετανάστευσης. Τελικά σήμερα... δικαιώνεται!

Η διαδρομή του Εμπολα συνεχίζεται από το 2003 διασχίζοντας τις φτωχές χώρες της Αφρικής. Η τωρινή επικίνδυνη έξαρση οφείλεται και στην αδιαφορία, μια και η απειλή παρέμενε «κρυμμένη» στην Αφρική.

«Το πιο σημαντικό πράγμα που πρέπει να κατανοήσουμε», λέει ο δρ Πολ Φάρμερ, καθηγητής στην Ιατρική Σχολή του Χάρβαρντ και ειδικός σύμβουλος του ΟΗΕ, «είναι ότι αυτό που συμβαίνει με τον Εμπολα είναι μια αντανάκλαση των μακροχρόνιων και αυξανόμενων ανισοτήτων πρόσβασης σε βασικά συστήματα παροχής υγειονομικής περίθαλψης. […] Αν εξετάσουμε καθεμιά απ' αυτές τις επιδημίες –οι οποίες στην πραγματικότητα είναι μία- πρέπει να θέσουμε το ερώτημα: Υπάρχει το προσωπικό, το υλικό και τα συστήματα που χρειάζονται για να την αντιμετωπίσουν; Η απάντηση βέβαια είναι όχι. […] Μια παρόμοια επιδημία ουδέποτε θα εξαπλωνόταν με τον ίδιο τρόπο στις ΗΠΑ. Θα τη σταματούσαμε γρήγορα, εφόσον διαθέτουμε τρόπους καραντίνας, προστασίας και περίθαλψης. […] Αυτός είναι ο λόγος που υπάρχει τέτοια τεράστια διακύμανση του ποσοστού θνησιμότητας ακόμα και μεταξύ αφρικανικών κρατών».

Κατά τον δρα Φάρμερ ο ιός Εμπολα με τα σημερινά δεδομένα στην Αφρική διαδίδεται μ' αυτόν τον τρόπο εξαιτίας του μεσαιωνικού επιπέδου των συστημάτων υγείας, κάτι που τον μετατρέπει σε μια «σύγχρονη επιδημία πανώλους». Ακόμα και χωρίς ειδική θεραπεία (εφόσον αυτή δεν έχει ακόμα ανακαλυφθεί), αν χρησιμοποιούνταν σύγχρονα ιατρικά συστήματα και μάλιστα σε συνδυασμό με σύγχρονα συστήματα δημόσιας υγείας, τότε η θνησιμότητα μπορεί αντί του 90% να έπεφτε στο 10% ή και στο 5%. «Μόνο και μόνο με την κατάλληλη ιατρική φροντίδα» (22/8/2014 Democracy Now).

Παρέμβαση σε ιατρικό περιοδικό

Το έγκυρο ιατρικό περιοδικό The Lancet φιλοξένησε πρόσφατα μια σημαντική παρέμβαση με τίτλο: Αποτυχία της διεθνούς συλλογικής δράσης

Οταν ένα δίχρονο αγόρι στην περιοχή Guéckédou της Γουινέας αρρώστησε στις 6 Δεκέμβρη του 2013, κανείς δεν ήξερε ότι η ασθένειά του σηματοδότησε την έναρξη του μεγαλύτερου και πιο σύνθετου ξεσπάσματος της επιδημίας του ιού Εμπολα που έχει δει ποτέ ο κόσμος. Ηδη μέχρι τώρα τουλάχιστον 3.000 ασθένησαν, ενώ πάνω από 1.550 έχασαν τη ζωή τους μόνο σε Γουινέα, Λιβερία, Νιγηρία και Σιέρα Λεόνε. Οι αριθμοί αυτοί είναι σίγουρα πολύ

μεγαλύτεροι και η διάδοση της ασθένειας υποτιμήθηκε αν πάρουμε υπόψη την ταχύτατη διάδοσή της στη Λιβερία και τη Σιέρα Λεόνε. Στις 8 Αυγούστου, αμέσως μετά τη διήμερη συνάντηση της Διεθνούς Επιτροπής Υγείας για τους κανονισμούς έκτακτης ανάγκης, ο ΠΟΥ κήρυξε το ξέσπασμα μιας «έκτακτης ανάγκης δημόσιας υγείας διεθνούς ενδιαφέροντος». Αυτό δεν είναι επειδή η επιδημία έχει ένα πανδημικό ξέσπασμα. Εάν όμως ο Εμπολα φτάσει στα υψηλού και μεσαίου εισοδήματος έθνη, πρέπει να ελεγχθεί άμεσα. Το ξέσπασμα τη επιδημίας εξακολουθεί να είναι δύσκολο να τεθεί υπό έλεγχο. Σήμερα οι χώρες που χτυπήθηκαν διαθέτουν συστήματα υγείας εξαιρετικά αδύναμα, με λιγοστό προσωπικό, ελάχιστα μέσα και φτωχές νοσοκομειακές εγκαταστάσεις, καθιστώντας την παρακολούθηση των ασθενών, την απομόνωση και την υποστηρικτική φροντίδα σχεδόν αδύνατες χωρίς εξωτερική βοήθεια. Ο μεγάλος φόβος και η δυσπιστία για την ασθένεια, καθώς και για τους ίδιους τους γιατρούς και το προσωπικό της υγείας έχουν οδήγησαν ακόμα και στην απομάκρυνση των ασθενών από τα νοσοκομεία και το «κρύψιμό» τους στις κοινότητες. Επιπλέον, η διασυνοριακή κυκλοφορία μεταξύ των τριών χωρών με τα περισσότερα κρούσματα διευκόλυνε την εξάπλωση σε τεράστια πλέον έκταση. Ολοι αυτοί οι παράγοντες έχουν κάνει εξαιρετικά δύσκολη μια αποτελεσματική προσπάθεια εντοπισμού, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για τη συγκράτηση της μετάδοσης, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες, αγροτικές περιοχές.

Παρ’ όλο που ο ΠΟΥ οδηγεί σήμερα τη διεθνή απάντηση σε αυτή την κρίση, άργησε πολύ στο κρίσιμο αρχικό στάδιο, την ανάληψη δράσης στο υψηλό επίπεδο που χρειαζόταν. Η αρχική ανησυχία του ΠΟΥ δεν αντιστοιχούσε με την άμεση αντίδραση του άλλου σημαντικού διεθνούς οργανισμού της υγείας, δηλαδή των Γιατρών χωρίς Σύνορα. Ηδη από τον Ιούνιο οι ΓΧΣ δήλωσαν ότι το ξέσπασμα της επιδημίας ήταν «εκτός ελέγχου», ότι οι ομάδες τους είχαν εξαντλήσει τα όρια του τι θα μπορούσαν να κάνουν. Τότε η οργάνωση κάλεσε για μια μαζική επιχείρηση συγκέντρωσης πόρων στην περιοχή. Τελικά μόνο στις 31 Ιουλίου ο ΠΟΥ συντάχτηκε στην εκστρατεία με κοινό πλέον σχέδιο δράσης ζητώντας από τους δωρητές 71 εκατομμύρια δολάρια με στόχο και την άμεση αποστολή εκατοντάδων μελών ιατρικού προσωπικού στη Δυτική Αφρική. Δεν είναι όμως η ολέθρια αυτή καθυστέρηση αποκλειστική ευθύνη του ΠΟΥ. Ευθύνονται πολύ όλα τα κράτη-μέλη που ήταν δωρητές. Ο ΠΟΥ έχει υποστεί μεγάλες περικοπές τα τελευταία χρόνια. Η σημερινή όμως κρίση αποδεικνύει τη σημασία της επαρκούς και πολυμερούς χρηματοδότησης του ΠΟΥ ως μοναδικού διεθνούς οργανισμού που είναι ικανός να συντονίζει την απάντηση σε μια κρίση υγείας με παγκόσμιες διαστάσεις.

Τα εύθραυστα συστήματα υγείας δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν όταν προκύπτει μια ξαφνική, ταχύτατα εξελισσόμενη επείγουσα ανάγκη. Οι εμπειρίες στις κοινότητες με φτωχά συστήματα υγείας και ανεπαρκή και κακή λειτουργία των υγειονομικών εγκαταστάσεων μπορούν να ερμηνεύσουν τη δυσπιστία των πολιτών κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσης.

Το πειραματικό εμβόλιο

Δεν υπάρχει ούτε εμβόλιο ούτε θεραπεία για τον Εμπολα. Το ενδιαφέρον για τη θεραπεία της ασθένειας εκδηλώθηκε μετά το σημερινό ξέσπασμα της επιδημίας. Ενα πειραματικό εμβόλιο δοκιμάζεται εξαιρετικά γρήγορα σε ανθρώπους από το US National Institutes of Health. Ωστόσο θα υπήρχε πιθανότατα ήδη σήμερα ένα εμβόλιο για τον ιό αν απειλούσε η επιδημία μεγάλο αριθμό ανθρώπων στις χώρες υψηλού εισοδήματος. Αυτό θα είχε κάνει την έρευνα οικονομικά ελκυστική στις φαρμακευτικές εταιρείες. Ο Τζον Αστον (πρόεδρος της βρετανικής σχολής δημόσιας υγείας) περιγράφει την κατάσταση ως «την ηθική πτώχευση του καπιταλισμού που λειτουργεί με την απόλυτη απουσία ενός ηθικού και κοινωνικού πλαισίου».

Οι Γιατροί χωρίς Σύνορα με 700 μέλη τους επί τόπου κάνουν συνεχείς εκκλήσεις: «Η διεθνής κοινότητα οφείλει να δείξει συλλογικότητα και αλληλεγγύη σε παγκόσμια κλίμακα. Μπορεί να απουσίασε στην έναρξη του ξεσπάσματος, αλλά τώρα μπορεί και οφείλει να το τελειώσει. Μια αποτυχία στο να το πράξει θα ισοδυναμεί με την επιλογή να ξεδιπλωθεί μια άνευ προηγουμένου ανθρωπιστική καταστροφή στη Δυτική Αφρική».

Πηγή:efsyn.gr